

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žiadateľa U., a.s., so sídlom v B., zastúpeného JUDr. V., advokátom Advokátskej kancelárie E., s.r.o., so sídlom v B., **o návrhu na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule**, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 12 NcC 30/2007, o odvolaní žiadateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. októbra 2007, sp. zn. 12 NcC 30/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. októbra 2007, sp. zn. 12 NcC 30/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žiadateľ návrhom z 5. septembra 2007 požiadal o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule (ďalej aj „EET“), ktorým je notárska zápisnica spísaná dňa 11. októbra 2006 v Notárskej kancelárii JUDr. D., so sídlom vo Z., podľa ktorej R., nar. X., konajúci na základe plnej moci za dlžníka - povinnú osobu S., s miestom podnikania P., požiadal o spísanie notárskej zápisnice o vyhlásení povinnej osoby o uznaní dlhu a o súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Povinná osoba v zastúpení R. ako dlžník vyhlásila, že uznáva svoj dlh vo výške 2 072 637 Sk voči spoločnosti H., s.r.o., so sídlom v B., IČO X. (veriteľ) čo do dôvodu i čo do výšky v zmysle Dohody o splácaní dlhu zo dňa 9. októbra 2006, ktorá bola uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 3. októbra 2007, sp. zn. 12 Nc 30/2007 zamietol návrh žiadateľa na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule. O trovách konania rozhodol tak, že S. (povinnnej) náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že pred vydaním osvedčenia o EET z hľadiska vecného posúdenia skúmal, či tento exekučný

titul bol vydaný orgánom, ktorý mal právomoc na jeho vydanie, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej podľa práva členského štátu, kde sa má osvedčiť ako európsky exekučný titul, teda či v tomto štáte spĺňa požiadavky kladené na exekučný titul. Obsahom zápisu v notárskej zápisnici, osvedčenia ktorej ako EET sa žiadateľ domáha, je jednak vyhlásenie povinnej v zastúpení o uznaní dlhu a jednak jej vyhlásenie o daní súhlasu na priamu exekučnú vykonateľnosť tohto exekučného titulu. Krajský súd vychádzajúc z § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, ktorý okruh účastníkov notárskej zápisnice ako titulu pre exekúciu výslovne neoznačuje, bol toho názoru, že prejav vôle len osoby povinnej sa požaduje iba vo vzťahu k súhlasu s vykonateľnosťou. Pretože u ďalších náležitostí zápisnice sa nič takého nestanovuje, je tak vyjadrené (argumentum a contrari), že vyznačenie ostatných náležitostí zápisnice môže byť vykonané len na základe zhodných údajov oprávnenej a povinnej osoby. V zhode s judikovanou súdnou praxou preto dospel k záveru, že notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti musí byť, ak má ísť o spôsobilý titul pre exekúciu, spísaná s osobou povinnou aj osobou oprávnenu. Tejto požiadavke môže byť vyhovené tým, že tieto osoby budú účastníkmi jediného zápisu, keď notárska zápisnica bude spísaná za prítomnosti oboch účastníkov alebo pokračovaním v notárskej zápisnici, alebo tak, že k prejavu vôle obsiahnutej v notárskej zápisnici spísanej len s jednou z týchto osôb, pristúpi formou samostatnej notárskej zápisnice druhá z nich. Vzhľadom na uvedené notárska zápisnica nezodpovedá požiadavkám, ktoré na notársku zápisnicu ako na titul pre exekúciu kladie § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, teda predmetná notárska zápisnica v Slovenskej republike ako členskom štáte nie je vykonateľná, v zmysle čl. 25 ods. 1 Nariadenia o európskom exekučnom titule č. 805/2004 z 21. apríla 2004. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal žiadateľ odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa, nakoľko § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku nepredpisuje povinnú účasť oprávneného pri spisovaní exekučnej notárskej zápisnice, preto z nesplnenia tejto povinnosti nemožno vyvodzovať nedostatok materiálnej vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice. Z gramatického výkladu § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku vyplýva, že na to, aby notárska zápisnica bola vykonateľná, postačuje, že oprávnená osoba je v notárskej zápisnici vyznačená, teda nemusí ju spísať. Svoju argumentáciu oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 5/2000 z 13. júla 2000, ktorom sa okrem iného uvádza, že žiadne iné podmienky

formálnej a materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku ako tie, ktoré sú obsiahnuté v tomto ustanovení, nemožno vyvodiť. Veriteľ, ktorý dostane notársku zápisnicu podpísanú dlžníkom, môže ju schváliť tým, že túto použije ako exekučný titul, alebo ju neschváli a v takom prípade o exekúciu na podklade notárskej zápisnice nepožiada. Trval na tom, že predmetná notárska zápisnica spĺňa všetky náležitosti exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule, preto žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Povinná S. vo vyjadrení k odvolaniu namietala hmotnoprávnu neplatnosť notárskej zápisnice s doložkou vykonateľnosti z dôvodu neexistencie dlhu, ktorý bol v rámci tejto zápisnice jej sprostredkovaným úkonom uznaný. Vzhľadom na predmet konania, ktorým je vydanie osvedčenia o EET, poukázala na to, že predpokladom preukázania platnosti exekučného titulu je preukázanie jeho hmotnoprávnej a formálnej platnosti, pričom preukázanie formálnej platnosti je na žiadateľovi alebo na súde a preukázanie hmotnoprávnej platnosti je naopak na povinnej. Ďalej uviedla, že pokiaľ ide o samotnú notársku zápisnicu, ako aj plnú moc, ktorú udelila R., tieto sú formálne platné, na druhej strane však ani formálne platná notárska zápisnica s doložkou vykonateľnosti nemôže zhojiť neplatnosť úkonu, ktorým je uznaný neexistujúci dlh. Z uvedených dôvodov preto navrhla uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa čl. 25 ods. 1 Nariadenia o európskom exekučnom titule č. 805/2004 z 21. apríla 2004 (ďalej aj ako „Nariadenie o EET“), verejná listina týkajúca sa nároku v zmysle článku 4 ods. 2, ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa na žiadosť adresovanú orgánu určeného členským štátom pôvodu osvedčí ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe III.

V danej veci žiadateľ žiadal osvedčiť ako európsky exekučný titul notársku zápisnicu, obsahom ktorej bolo jednak vyhlásenie povinnej o uznaní dlhu a jednak jej vyhlásenie o súhlase s priamou exekučnou vykonateľnosťou. Krajský súd z hľadiska vecného posúdenia skúmal, či exekučný titul, ktorého osvedčenia sa žiadateľ domáhal, bol vydaný orgánom,

ktorý mal na to právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej podľa práva členského štátu, kde sa má osvedčiť ako európsky exekučný titul. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní o vydanie osvedčenia o EET podľa § 352b ods. 1 O.s.p. zamietol návrh na vydanie osvedčenia notárskej zápisnice ako EET, keď dospel k záveru, že notárska zápisnica ako exekučný titul so súhlasom k vykonateľnosti musí byť, ak má ísť o spôsobilý titul pre exekúciu, spísaná s osobou povinnou aj osobou oprávnenou. Keďže v prejednávanej veci notárska zápisnica ako exekučný titul bola spísaná len so zástupcom povinnej, nespĺňa požiadavky, ktoré na notársku zápisnicu ako titul pre exekúciu kladie § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, z ktorého dôvodu uvedená notárska zápisnica v Slovenskej republike ako členskom štáte nie je vykonateľná tak, ako to vyžaduje čl. 25 ods. 1 Nariadenia o európskom exekučnom titule.

Podľa ustanovenia § 41 ods. 2 písm. c/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení platnom v čase spísania notárskej zápisnice (ďalej len „Exekučný poriadok“) možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila. V zmysle tohto ustanovenia ide o notárske zápisnice, ktoré obsahujú uznanie určitého právneho záväzku, ktorým môže byť uznanie peňažného dlhu, resp. peňažného záväzku, ale aj dlhu alebo nepeňažného záväzku dlžníkom. Hoci notárska zápisnica je procesnoprávnym inštitútom, nadväzuje tento inštitút na hmotnoprávny základ, teda na ustanovenia občianskeho a obchodného práva o uznaní dlhu, resp. záväzku (§ 558 O.z., § 323 ods. 1 Obch. zák.) Rozdiel medzi uznaním dlhu, resp. záväzku podľa hmotného práva a notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa procesného práva, je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o „jednoduchý“ písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice, ktorá musí obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku. Práve tento súhlas povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je jej najdôležitejšou náležitosťou ako exekučného titulu a v podstate až tento prejav vôle povinného robí z notárskej zápisnice verejnú listinu, ktorá je spôsobilá na nútený výkon povinností uvedenej v jej obsahu a z notárskej zápisnice sa stáva exekučný titul, ktorému zákon priznáva rovnaké právne účinky ako vykonateľnému rozhodnutiu súdu. Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinností na plnenie obsiahnutej v tejto zápisnici. Jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach

podľa príslušných predpisov procesného práva, t.j. skúma sa formálna a materiálna stránka vykonateľnosti.

Záver súdu prvého stupňa, že predmetná notárska zápisnica je podľa čl. 25 ods. 1 Nariadenia o EET v štáte pôvodu materiálne nevykonateľná z dôvodu, že nebola spísaná aj s osobou oprávnenou (veriteľom) ale len osobou povinnou, odvolací súd nepovažuje za správny.

Vydaniu osvedčenia predchádza náležité preskúmanie exekučného titulu. Podstatou tohto preskúmania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého nevyhnutnými náležitosťami notárskej zápisnice ako exekučného titulu sú vyznačenie oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou.

Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, zákonodarca hlavný dôraz kladie na výslovný súhlas povinnej osoby s exekúciou. Rozhodnutie o vzniku tohto exekučného titulu ponecháva teda v prvom rade na vôli povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Zákon tak umožňuje oprávnenej osobe uspokojiť sa s týmto exekučným titulom a podľa vlastnej úvahy uplatniť po dobu jeho platnosti na jeho základe svoje práva v exekučnom konaní. Účastníkom hmotnoprávneho vzťahu zákon dáva možnosť zabezpečiť si exekučný titul bez toho, aby ich vec preskúmal v občianskom súdnom konaní súd a vyniesol o tom záväzné rozhodnutie. Žiadne iné podmienky formálnej a ani materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice podľa § 41 ods.2 písm. c/ Exekučného poriadku ako tie, ktoré sú obsiahnuté v tomto ustanovení, nemožno vyvodiť. Ak by súd bol povinný vykonať takéto preskúmanie veci v rámci exekučného konania, muselo by to byť v zákone výslovne uvedené, pretože takéto preskúmanie by bolo nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. So zreteľom na uvedené nemožno súhlasiť s názorom krajského súdu, že účastníkom notárskej zápisnice musí byť aj oprávnený - veriteľ. Zákon takúto požiadavku neustanovuje a ani výkladom túto požiadavku nemožno doplniť do

ustanovenia § 41 ods. 1 Exekučného poriadku. Ani z logického hľadiska nie je dôvod na to, aby podmienkou materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku bola účasť veriteľa. Veriteľ, ktorý notársku zápisnicu podpísanú dlžníkom dostane, v závislosti od toho, či je s týmto jednostranným právnym úkonom dlžníka spokojný, môže ju schváliť tým, že notársku zápisnicu použije ako exekučný titul, alebo ju neschváli a v takom prípade o exekúciu na podklade notárskej zápisnice nepožiadá. Je vecou slobodnej dispozície oprávneného, či prijme uznanie záväzku zo strany dlžníka v tej podobe, v akej mu to dlžník ponúkne a takto má možnosť rozhodnúť sa, či takéto vyhlásenie dlžníka použije alebo nepoužije.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci neboli podmienky pre potvrdenie napadnutého rozhodnutia (§ 219 O.s.p.) a ani pre jeho zmenu (§ 220 O.s.p.), pretože súd prvého stupňa vzhľadom na nesprávny právny záver o materiálnej nevykonateľnosti exekučného titulu, komplexne neposudzoval ďalšie podmienky vykonateľnosti notárskej zápisnice, odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 221 ods. 1, 2 O.s.p) a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uznesenie nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková